

Je všechno v olrajtu?

Eliška Cutychová

Už jsem si pomalu zvykla, že anglická (případně americká) kultura má na nás stále větší vliv, a to včetně jazykových projevů. Nepřekvapujeme mě, že jsme všichni *happy* nebo že téměř vše nám připadá *ok*, ale když jsem se jednoho dne dověděla, že je něco v *olrajtu*, neubránila jsem se nemalému překvapení. Jak se mohlo anglické *all right* (*alright*) změnit v takovýto tvar?

Slovo *all right* se podle Oxfordského slovníku může v angličtině vyskytovat buď jako přídavné jméno, nebo jako příslovce. V prvním případě většinou vyjadřuje uspokojující kvalitu určité věci. Např. „*the tea was all right*“, tedy „*ten čaj byl dobrý*“. V případě druhém *all right* můžeme chápat jako české *dobře* (např. „*we get on all right*“, „*vycházíme spolu dobře*“). Určitým úskalím by se mohl zdát fakt, že angličtina některými svými rysy patří mezi jazyky, ve kterých plnovýznamová slova nemění svou formu. *All right* bude za každé situace *all right*. Otázkou tedy stále zůstává, kde se v počeštěné podobě vzalo koncové *-u*?

Jako nejpravděpodobnější vysvětlení se ukazuje ekvivalence českého výrazu *v pořádku* (nebo i slangového *v cajku*). Slovo *pořádek* je podstatné jméno rodu mužského skloňované podle vzoru *hrad*. Při přizpůsobování anglického *all right* českému vyjadřování se může objevovat tendence užít stejný způsob skloňování, tedy vzor *hrad*, přestože se ve skutečnosti nejedná o podstatné jméno. Spojením s předložkou *v* a šestým pádem tedy získáme tvar *olrajtu*. Další možný argument pro využití vzoru *hrad* je fakt, že slovo *all right* je zakončeno na souhlásku, která je typická pro podstatná jména rodu mužského neživotného.

Záhada tohoto spojení zdá se být vyřešena. Zatím je jeho užívání otázkou značně okrajovou, ovšem kdo ví, třeba se jednoho dne jeho obliba zvýší a my se dočkáme i podobných výrazů jako například *být v okáčku* a dalších. Fantazii českého mluvčího se evidentně meze nekladou.